

Megjelenik hetenkint háromszor u. n. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Égész évre	10	frt.	0.	0.
Félévre	5	frt.	0.	0.
Égész évre	3	frt.	0.	0.
Egy órára	1	frt.	0.	0.

Szerkesztői szállás:

helyi tartozás 122 szám.

Kiadó hivatal:

központon Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. a minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.) Haasenstein és Voglérnél (Neuer Markt 11 szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyiltéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez csimrendők. Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál letek.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY“ 1870-ki XV-dik évfolyamára.

Hogy t. olvasóink a küszöbön álló nagy fontosságú harci eseményekről rögtön és pontosan értesülhessenek, minden nevezetesebb eseményről eredeti távsürgönyöket közlendünk. A lap megjelenése közben érkezett távsürgönyöket külön adjuk ki és vidékre is külön expediatjuk. A más lapok által hozott táviratokat a „Legújabb“ rovatban találják fel t. olvasóink; ha a pesti táviratokkal érkeznek nevezetesebb hírek, ezeket a „K. Közlöny“ rendkívüli mellékleteként, a pesti lapok megérkezése után pár órával, külön lenyomatban hordatjuk szét.

A Szerkesztőség.

Előfizetési-díj:

Égész évre 10 frt., félévre 5 frt 50., évnegyedre 3 frt., egy órára 1 frt. o. é. Egyes számok ára 7 kr. o. é.

Az előfizetési pénzek posta-utalvánnyal kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcai könyvkereskedésbe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az új-balközép államszervező indítványai.

(Brrr.) A „Nr. Fr. Lloyd“ 50 dik számában, a virilis szavazatok ellen harcolva többek közt ezeket mondja:

„Mi azonban az intelligenciának sem tulajdonítjuk azon jogot, hogy a gondviselés szerepét játssa a szegény, műveletlen nép fölött.“ Horn nem látja szükségességnek „törvény által szentesíteni ily előjogot.“ Majd így szól: „a szabadság és egyenlőség elvei, a kor szelleme nem ismerik el a birtok, tudomány, nagyobb adófizetés azon jogosultságát, hogy a községi, kerületi, megyei ügyekben, mások helyett, azoknak megbízása nélkül intézkedjenek.“ Hivatkozik a nép „józan értelmére,“ a nép „vele született jogaira,“ melyek csak az által lehet eleget tenni, ha „az általános szavazat behozatik,“ ez szerinte azon egyetlen köztársasági alak, mely a demokráciával megegyeztethető.

Tehát e részben is kibújt a szeg a zsákból: „általános szavazat“ és a nemzetiségi túlsónak való hűség zászlója alatt remél a „Nr. Fr. Lloyd“ pátra szert tenni.

Hova vezetett a horni értelemben vett általános szavazat az ó kor apró görög köztársaságai-ban, hova legújában is, ezt a párisi ember bizonyítvánnyal jól tudja, hanem azért árvorel — a nép-szerettségre.

Ha Horn ez indítványát valami eredeti eszmének tartja, nagyon csodáljuk; nálunk sem újság a lélekszám többségének hangsúlyozása és azon követelés, hogy ez képezze a jogok osztó mérlegét.

Mielőtt Lycurg alkotmányát elkészíté, elment a delphi oraculumbhoz, hogy isteni sugallat után láttassék dolgozni. A főpapné a templomba léptekor e szavakkal üdvözölé: „Lycurg, kit Zeus és minden istenek kedvelnek, nem tudom, ha vajjon embernek, vagy istennek nevezzelek e; mégis, inkább istennek lenni látszol előttem.“

Ez a dicsőítés sem szédíté el Lycurgot; talán azért nem, mert tudta, hogy a legrégebb görög állam, Minos király krétai országának alkotmányában is benne volt azon sarkelv, hogy „minden polgár egyenlő“ (1400 év Kr. sz. e.); hogy az ifjúság növelésében már akkor egyik irányelv vala: a „szerénység,“ — s hogy a görög hőskorban is jelentékeny szerepet játszott az oraculumok.

A szerénységnek tehát már ezredévek előtt nagy becsét tulajdonítottak; sőt a trójai tízéves harc után alakult görög államokban is „azok emelkedtek ki a nép közül, kik bátorság- és erővel tettek ki, de még inkább azok, kik tapasztalat és ékeszölés, belátás és az élet gyakorlati felfogásában jeleskedtek.“ Ezért látjuk azt, hogy Solon democraticus alkotmányában aristocraticus intézményeket vett fel, birtokaristocrátiát hozva be; tehát ez mártakkor számba veendő tényezőnek tartott. De Solon az igaz-
Ist. Alapítvány. Egyes szám ára 7 kr. o. é.

lan vádaskodás kárhözatos voltát is ismerte; ezért, e sokat utazott, sokat tapasztalt férfiú, 600 évvel Kr. sz. e. — reitentes esküt rendel az areopag vádiója által letételt arra, hogy „igaztalanul senkit sem vádol;“ sőt a szevedélyes modor ellen is intézkedik, midőn alkotmányában előírja azt is, hogy „a vádlotnak ne legyen szabad olyasmint előhozni, mi a dologra nem tartozik, vagy a szevedélyeket feizgathatná — s a tárgyalás ünnepélyes, tiszteletet parancsoló módon menjen véghez.“

De sokan nem jutottak el még ma sem a bölcs felfogás e magaslátára, és akárhánny honatya nem tudja azt, hogy már Plato államrendszerének egyik sarkkövét a „méréslet éreynében“ kerete, négyszáz évvel Kr. sz. e.; s hogy Plato után félszázaddal, Aristoteles is azt írja az ő „Politikájá“-ban: „legjobb alkotmány a méréselt democratia, mert ebben nem születés ad elsőséget, s bár sokan uralkodnak, de nem mindnyájan;“ mert a hol ez utóbbi, a demagogia hozatik be, ott „a népvezetők megvesztegethetősége fenyegeti“ az államot.

Az ókorból felhozott e néhány óségi példa is mutatja, mily súlyt helyeztek azon kor bölcsői, törvényhozói a szerénységre, a birtok, belátás és tapasztalat gyakorlati becsére, s hogy ama köztársasági kis államokban sem tarták üdvösnek, ha mindnyájan befolyónak a köztársaságban. A közép és újkor bebizonyítja, mily értékes volt az értelmes közepesztálynak, a vagyonos polgárságnak, a minthogy a szellemi felvilágosodás és az alkotmányos szabadság kivívása és megszilárdítása körül is ez szerzett magának halhatatlan érdemeket; arra sem hiányoznak a tanulságok, mi a vége, ha „mindnyájan uralkodnak; az elsőre nézve elég lesz a német városok szövetségeire utalni, az utóbbira csak Franciaország történelmét kell felvinnünk a XVIII. század végéig visszafelé. De azért Horn a mellett áll, hogy ne az értelmiség vezesse a népet, hanem ez vezesse önmagát, a tömeg „általános szavazata“ által.

Eddigélő azt hittem, hogy Horn practicus politikus is lehet; mióta Magyarország számára paucetum ajánlja az „általános szavazatot“ — én előttem ő lett a legnagyobb ideológ.

Hiz mi is sarkalta Hornot az általános szavazat behozatalának indítványozására? A megye-törvényjavaslatnak a virilis szavazatokról szóló 20-ik §-e. Már pedig Horn és mások is megtudhatták Tóth Vilmosnak a képviselőház jul. 21-ki ülésében tartott beszédéből, hogy a beügyér felszólítván a múlt évben a megyéket, adónak tervet arról, miként vélnék a törv. hatóságokat újra szerveztetőnek, 2-3 kivételével mindnyájan a virilis szavazatok behozatala mellett nyilatkoztak beülddöt operatumaikban. Igaz, hogy erre mozgólódtak a baloldalon; de helyük csak akkor lett még tövisesé, midőn Tóth V. így szól: „nem az Ulászló korában uralkodott particularismus fénykorában volt a nemzet nagy és hatalmas, hanem legerősebb és legbatalmasabb volt Nagy Lajos és Corvin Mátyás alatt, midőn a központi hatalom erős kézzel kormányozta e hazát!“

Pest, július 24. 1870.

(B.) A tegnapi ülésben határozottan nagy többség vetette el Ghyczy Kálmánnak a törvényjavaslat 43. §-ára vonatkozó módosítványát.

Ezen módosítvány célja volt a megyei közigazgatást a bizottmányokra ruházni, s így a törvényjavaslatmal homlokegyenest ellenkező elvből kiindulva, az 1848 előtti collegialis közigazgatási rendszert léptetni életbe, szemben a parlamentarizmus kormányformába egyedül beleillő személyes felelősség elvével.

Es mégis az ellenzék visszalépésnek hirdeti a törvényjavaslatban foglalt elveket s reformpártnak híreszteli magát, holott a bizottmányok minden hatóságának rehabilitációja által a felelősség elvét illusoriussá kívánja tenni.

A tegnapi ülés elején a jobboldal nem levén nagy számmal jelen, a baloldal tudván azt, hogy ha a ház teljes számmal felgyül, ó nagy kisebbségben van, egy rögtönzött szavazás által egy kis csinyt szeretett volna megkísérteni, ez azonban nem sikerült, mert jobbról is voltak még szónokok felírva. Annaira sürgette a baloldal a szavazást, hogy tulajdon emberét P. Szathmáryt beszédében félbeszakította, s annak félbehagyására kényszerítette.

A Ghyczy módosítványa ellen kifejezett

imposans többség, mint látszik, visszaretentette a baloldalt, s a főispáni batáskörre vonatkozó fejezetre nézve nem ereszkedett komolyabb csatába, inkább csak másodrendű szónokait szerepeltetvén e kérdésben.

A főispáni batáskörrel szóló fejezet ellen Tisza László tette meg az indítványt. Igérté, hogy igyekezni fog a tárgyilagosság terén maradni; azonban replikáiban keresvekereste az éles kifejezéseket. Egy szójátékot is alkalmazott a „pápai“ csalhatatlanságról, pénzügyminiszter Kerkápolyival szemben, ki, mint tudjuk, pápai tanár volt. De az élcz viszhang nélkül hangzott el. Az indítvány lényege, melyet a többség elvetett, az volt: hogy a főispánoknak a választott tisztviselőkkel rendelkezni ne legyen szabad. Szeretném tudni, hogyan kezeltetne indítványozó úr egy birtokot oly gazdasági felügyelő által, kinek nem állana hatalmában az alsóbb gazdasági személyzettel rendelkezni.

Érdekes jelenet volt még az, midőn Eitel nagy-sínkszéki ó-szász képviselő e tárgyban felszólt. Eleinte a jobboldal nem hallgatta zivessen, mert, miután a napokban az ó-szász párti képviselők folyvást a jobboldal ellen szavaztak, azt hitte, hogy Eitel úr most is ily irányban fog beszélni; azonban beszéde folytán a baloldal kezdett nyugtalankodni, mivel nevezett képviselő ezuttal a miniszterialis szerkezet mellett nyilatkozott.

Ezek szerint a municipiumok szervezése feletti vita főbb pontjai be vannak fejezve. Holnap és holnapután az egyes §-ok meg fognak állítatni. Pár nap alatt a felsőház is befejezi e feletti tanácskozásait s a törvényjavaslat törvénynyé válik nem sokára.

Az országgyűlés jelen ülészakának befejezéséről különböző hírek keringenek. — Mondják, hogy az hivatalosan be fog zártni, de aztán legott megnyitattik az új ülészak és ez fogja magát egy időre elnapolni. Ezen eljárás mellett szól az, hogy az új ülészak választja meg a delegatusokat.

Mások azt állítják, hogy az országgyűlés maga függeszti fel egyszerűen darab időre üléseit.

Melyik fog megtörténni e két versio közül, nem tudom, de az első eljárás korrektebb.

Hire járt tegnap, hogy ma a Beleznai-féle kertben egy porosz irányu tüntetésre számított népgyűlés fog tartatni.

Meg fog-e ez történni és mily irányban, nem tudom, de azt állítom, hogy meglehetősen következtelen eljárás: a miniszteriumtól semleges magatartást követelni, s a népet az egyik vagy másik hadakozó fél elleni demonstratióra készíteni.

Azonban a Beleznai-kertben bízhetőleg sem Porosz-, sem Franciaország, sem az európai béke sorsa nem fog eldöntetni és senki sem fogja az ország közvéleményének tekinteni az ott történeteket, és bizonyára az osztrák-magyar államférfiakat sem fogja akadályozni oly neutralis politika követésében, mely valamint egyfelől az európai béke helyreállítására van irányozva, ugy ennek nem sikerülése esetében az ország területi épségét és állami önállóságát minden eshetőség ellen biztosítandja.

Teljeséggel nincs érdekünkben az ellenségeskedő hatalmasságokkal szemben még most pártállást elfoglalni; de mihelyt valamelyik fél erejében bizakodva Európa térkének olynemű megváltoztatására törekednek, mely az egyensúlyt kockáztatná, többé semlegesek nem maradhatnánk.

Ezért tartom én vétkes igazgatásnak a népgyűlések általi időszerűtlen tüntetéseket. Engedjük higgadt eszmessere útján fejlődni a közvéleményt a nemzet érdekei alapján kiindulva.

Pest, július 23. 1870.

(r. l.) A parlamentaris csatatérről e pillanatban a katonai harcztérre fordul a figyelem. Amott szótöbbséggel döntött el a municipiumok rendezéséről szóló törv. javaslat egyes pontjait és minden különös jó tehetség nélkül előre tudhatjuk kié lesz a győzelem. Itt a fegyver határoz majd, s e pillanatban még csak távolról sem gyaníthatjuk, kinek a javára. E szerint igazolva van a kíváncsiság.

Várva várjuk a híreket, helyesebben az eseményeket, melyek ma még rák módra látszanak

fejlődni, de néhány nap múlva — meg vagyunk győződve — bizonyára villámgyorsasággal váltandják fel egymást. A mai világban vége a hosszasan tartó háborúnak; gyorsan megy minden, még a harcban is, — csak a kezdet nehez. A kezdet, mire soraimat ösöz olvassák, mindenesetre megtörtént már, mert a ma érkezett hiteles hírek szerint Napoleon serege már Neustadtig hatolt a bajor Pfalzban, — kardcsapás nélkül.

Ily zavaros időkben sok mindenféle hír szokott szárnyalni, sőt szándékosan terjesztetni. Némelyek különböző számításból kolportálják azokat, mert hasznot remélnek húzni belőlük, mások talán csupán merő passzióból, hogy felültelessék a könnyonhivókat s maguk jót nevéssenek. Azért kőtte higylünk a közabírekeket.

Legyenek önké meggyőződve, mikép a fontos eseményeket távirat alakjában olvasandják e lapok hasábjain, mert a szerkesztőség nem kiméli — olvasói érdekében — a költséget és elrendelte a nevezetes események táviratilag leendő közlését, míg a telegrammokhoz szükséges illusztrációkat minden számba irandó leveleim fogják meg-hozni.

Azt táviratam már, hogy az osztrák-magyar állam szigorú semlegességre határozta magát. A józan politika meg sem engedhetett mást.

Még sem vagyunk mi oly pictus masculuok, miut miként némelyek elhitetni akarnak. Más körülmények között simpliciter ránk dictáltatták volna a háborút, mig most nem lesz háborúnk, meglehet, csak azért nem, mert mi nem akarjuk.

Irtam, mikép mi csak a legvégső esetben lépünk ki a semlegességből. Ezen végső eset akkor következne be, ha Oroszország is fegyvert ragadna. De az eddigi — hitelt érdemlő — tudósítások szerint szintén semleges marad. Elhiszem. Jól tudja, hogy talán többe kockázatna sikráléptével, — miut nyerna.

Oroszország semleges, de azért harcra készen figyel, és alig esáldóunk, midőn azt hiszük, hogy szintén csak akkor fogna az actióba kapni, ha mi kiállnánk, — de miután ezt nem tesszük, szintén hávelyében tartja kardját.

Miniszterelnökünk Bécsben van, s a mint mondják, ott is marad, mig a koczka el nem gördül, vagy talán helyesebben, mig el nem dől, körülbelül melyik rész viv ki a másik fölött előnyt? Kerkápoly pénzügyminiszter ma szintén felrاندult. Eleinte nagy zajt ütöttek a dolgából, azt mondták, azért, mert ott fenn a hadviselésre szükséges összegek megállapításáról és miképeni előteremtéséről lesz szó, — később azonban kitudt, miszerint más forog kérdésben, t. i. annak kieszközölése — mibe az alapos reményünk is lehet — hogy a bank ne szállítsa le magyarországi fiókjainál a készpénzt, különösen a legúzelebbi időkben, midőn a hitel korlátozása még a legsolidabb cézekre is káros következményt vonhatna maga után.

Az országgyűlés a szőnyegen forgó kérdés megoldása után — nagyon valószínűleg — azonnal el fog napollatni, ambar vannak némelyek, a kik ezen elnapollást, épen a zavaros idők alkalmából inoportunnusnak tartják.

De hiszen egy hét alatt ismét együtt lehet a törvényhozó test!

Ó-szász vélemény a hazánkban üzött porosz-párti izgatásról.

A „Herm. Ztg“ azt írja, hogy hazánk különböző néposztályaihoz intézett nyomtatott felhívások érkeznek Lipszéből és Berlinből, vagy más német városokból, melyek arra unszolják a lapokat, városi tanácsokat, képviselőtestületeket, hogy, mint a polgárság képviselői rendezzenek nyilvános tüntetéseket s pártolják a Franciaország elleni osztrák hadizenetet. A „H. Ztg“ erre így reflectál: Ezek a tollak azt hiszik, hogy Ausztria képes az öngyilkosságra, talán azért, mert részük van azon 30 millióból, melyet Ausztria 4 év előtt a schleszvig-holsteini szövetségesnek kénytelen vala fizetni. Elmondja, hogyan húzta elé akoron Poroszország is a háboru-ürrügyet hajánál fogva. Poroszország terjeszkedési politikája mellett nem valódiat mást hódítással. Azok, kik Ausztriát kizárták Németországból, most segélyt koldulnak tőle Franciaország ellen, hogy ezt leverve, majd könnyebben lehessen az osztrák német tartományokat a porosz zsákba beledugni. Mégis vannak osztrákok, kik határtalan kedélyességükben a veszélyt nem látják, bár szóval és írásban hirdetik Ausztria fennállásának szükségét. A borosophilok ma appellálnak az osztrák-németek rokonsevevőre; de a csehek és szlov-

nokat a németek ellen izgatják azon őrdögi számításokkal, hogy az osztrák németek az osztrák állam-kötelékből a berlini praetoriánus erőszakoskodás asztalának kenyérmorzsaára vágyakozzanak. Hogyan kívánjuk mi győzelmet szívből azon hatalomnak, melynek semmi eszköz sem elég rossz arra, hogy szomszédjainak rovására nagybodjék. Mi nem akarjuk a német népet Poroszországgal azonosítani. Mi is kívánunk egyetemes, erkölcsi alapokon nyugvó Németországot, mely azonban csak is ezen alapokon szilárdulhat meg; de a vér és vas politikára, s az erőszak elveire támaszkodó Németország magában hordja a felosztás magvait; mert a mag, melyből kinő, erkölcsileg megromlott, rothadt. Az észak-amerikai lobogó csillagai szaporodnak, mert Washington az Unio alapját nem a Bismark-metodus szerint vette meg. Óhajjuk Németország szabadságát, de nem oly német szabadságot, mely mezeten lábba járja a haláltáncot Bismark ostarának útjére, a porosz szuronyok hegyein. Nem kívánjuk azt, hogy Ausztria a rozseret, rozszalad fizessen; de mint real-politikusok nem hullatnánk könnyeket, ha a poroszok megfenyítették, s elbizakodottságok megfőrték. Ezáltal a német elem mitsem vesztené; mert a német eszme, Poroszország gögje nélkül is elég erővel bír arra, hogy Franciaország dacára erkölcsi valósággá váljon. — A „H. Ztg“ szerkesztője ugyan nem ért mindenben egyet az ó-szász cikliról; de közreadja ciklét, mint egy tekintélyes kör hangulatát visszatükröző nézetnyilvánulását. (A fordító mindenütt mérséklé a kifejezéseket, a legélesebbeket el is hagyta.)

Napoleon császár kiáltványa a francia nemzethez.

A „Journal Officiel“ Napoleon császárnak a francia néphez intézett következő proklamációját közli: Franciaiak!

A népek életében vannak oly ünnepélyes pillanatok, melyekben a nemzeti becsület erőszakosan izgatva, ellenállhatlan erő gyanánt lép fel, minden érdekek felett uralkodik és a haza sorsának vezetését egyedül veszi kezébe.

Ezen eldöntő órák egyike tőött Franciaországra nézve. Poroszország — mely iránt mi az 1866-diki háboru óta a legbékülékenyebb érülettel viseltünk — jóakaratait és hosszu türelmüket nem vette figyelembe.

Az erőszakos események pályájára rohanva, mindenütt bizalmatlanságot ébresztett, mindenütt a leggyorsabbra kényszerített, és Európából oly tábort csinált, a melyben bizonytalanság és a közlelbbi naptól való félelem uralkodnak.

Egy közlelbből közbejött eset leleplezé a nemzeti viszonyok belállapotát, s földeríté az ügyállás egész komolyságát. Poroszország új igényeivel szemben panaszaikat hallottuk, de azok nem vétettek figyelembe s erre kicsinylő modorban kezdtek eljárni.

TÁRCZA.

Mac Mahon.

A fegyverzörej között elhallgatnak a muzsák; — a tudomány, költészet, színház ügyeinek háttérbe kell vonulniok a háboru borzasztó mesterségének jelenségei előtt, s a társadalmi élet vonzó alakjainak vig kaczaja helyett a „vas és vér“ férfiai szedik elő szemek előtt gyilkos eszközöket, a chassapot, gyttlupuskát és mitrailletet. Vegyük szemügyre mi is egy ily férfit, azt, ki jelenleg a francia hadsereget déli Németország ellen vezérli.

E férfi Mac Mahon, Franciaország marsallja, duc de Magenta. A mai Franciaország főörzsekarában nincs oly sok lángész. A második császárság „hatalmas kardjai“ közül már nem egy a föld alatt rozsdásodik, így St. Arnaud, Espinasse, Pelissier, végül még Niel is, a francia hadsereg első mérnöke. III. Napoleon reményeit képezik még ma Canrobert, habár az 1859-iki olasz háboruban nem is szerezhett babért, gróf Montauban, herceg Palikao, ki Chinában oly rémületet volt, Bazaine, a mexicói intrigans és Mac Mahon. A legkiválóbb köztűtt alighanem az utolsó, ki az olasz hadjáratban marsallságra emelkedett.

Mac-Mahon ir származása. A Stuartok megbukása után családjá Burgundba menekült. Már atyja és nagybátyja is francia katonák voltak. Mac Mahon Móríc 1808. jun. 13. született a snllyi kastélyban Antun mellett, a Saone és Loire departementben. Midőn 17 éves volt, szülői a papi pályára szánták, de az antoni papnövelde csakhamar nagyon szűknek s kiállhatatlannak talált. Megszökött onnan és katona lett.

Versaillesbe adták az előkészítő iskolába, hol a fiatal ember nagy tehetőségi magukra vonták a közfigyelmet. Onnan a s. cyri akademiába jött s azt két év mulva a legkitűnőbb bizonyítványokkal elhagyva, a törzskari iskolába vétetett

Honunk ily tény felett mély elkeseredést érzett, s Franciaország egyik végétől a másiktig csakhamar megdördült a harczi kiáltás. Számunkra nem marad fenn más, mint sorsunkat a fegyverek eldöntésére bízni. Mi nem Németország ellen viselünk háborut, melynek függetlenségét tiszteljük.

Mi azt kívánjuk, hogy a népek, melyek a nagy germán nemzetiséget képezik, szabadon intézkedjenek sorsuk felett. A mi minket illet: mi a dolgos állásának oly megalakítását követeljük, mely keszkeedik a mi biztonságunkért és a jövőt biztosítja.

Mi a népek valódi érdekeire alapított, tartós békét akarunk, és egy oly állapotot kívánunk megszűntetni, melyben az összes nemzetek arra fordítják segélyforrásaikat, hogy egyik a másik ellen fegyverkezzenek.

A dicsteljes zászló, melyet mi még egyszer azok előtt kibontunk, a kik bennünket kihívnak, ugyanaz, mely a nagy forradalomban a civilisatori eszméket Európán át hordozta.

En az élére állók a vitéz hadseregnek, melyet a haza iránti szeretet és kötelesség lelkesít. Az bebizonyítja a maga érdekét, mert 4 világgrszben látta a győzelmet lépteihez fűződni. Fiamat ifjn kora daczára, magammal viszem. Ő tudja, hogy neve mily kötelességeket szab rá. Ő büszke arra, hogy részt vehet azok veszedelmében, kik a hazáért küzdenek. Isten áldása törekvéseinken! Egy nagy nép, mely igazságos ügyet védelmez, legyőzhetlen.

Páris, julius 23-án, 1870.

Aláírva: Napoleon.

Az átalakulás korszakát éljük.

Barezság, jul. 5-kén, 1870.

II.

A szász nemzet, mely 1850 után oly könnyen mondott le jogairól, mig magyarhoni protestánsaink oly heves küzdelemmel állották útját a bécsi önkényes vallástgyi intézkedéseknek: elfogadta 1860-ban készakarva a „Provisorische Kirchen Verfassung“-ot.

Hogy annak elfogadása megtörtént, felszólított magyar papságunk is az ahoz való sorakozásra, mely épen nem dicős és nem dicsteljes uton jött nyeményhez, a nagyon szűk látókörrel bíró megyék beleegyezésével, némi kikötések mellett papságunk hozzá is állott.

Ekkor nem hallottam, hogy a kápláni lét akadályul hozatot volna fel az új egyház alkotmányhoz való sorakozhatásra nézve, reánk vonatkozólag. Hogy is, hisz! a magyar korona területén még csak a religiok kezében levő még eddig bírt jogok felforgatása volt a kormány célja, azt kellett elősegíteni.

Kivántatott ugyanis tőlünk, hogy papíresedés alatti interkalariis jövedelmeinket adjuk át ezután az egyházvidék számára; ezzel szemben mi kívántuk, hogy adassék meg nekünk a jog papjaink és világi követjeink által az egyházvidéki gyttlésekben, részt vehetni mindazon joggyakorlatokban, fel. Huszonné éves korában Mac Mahon, mint Achard tábornok rendelkezési tisztje, a tetteges hadseregbe lépett. Mint tiszt Algirba jött. Ez 1831 ápril 20-án történt, s ugyanez év octoberében Mac Mahon már segédőrnagy a 8. vértés ezredben s Achard tábornok hadsegéde. Antwerpen megszállásánál, Vaillant marsball alatt, ismét kitért a fiatal tiszt kitűnő erélye és képzettsége.

A következő négy évben a tábornoki törzskar körül különféle alkalmazásban látjuk s végül kapitánynak léptették elő. 1837-ben Mac Mahon ismét Algirban van, neve ott ragyog Constantine hősei között s együtt hangoztatják Niel nevével. A király a becsületlegio tisztjé kerezettjevel fejezi ki köszönetét. Innen kezdve 1840. Mac Mahonról alig van szó. Mint eszűde, derék törzskari tiszt, világos főt és szilárd jellemet általánosan becsülik, de mert sok szónak nem embere, nem jut előtérbe. 1840-ben megint az események élén látjuk az algiri hadjáratokban. A „bois des oliviers“ ben, Bab el-taza mellett fényesen kitért s a következő hadjáratok telve vannak Mac Mahon hőse tetteivel, ki már ezredesnek léptetett elő. Lamorcière, Changarnier, Bugeaud a legnagyobb tisztelettel említi Mac Mahon nevét, s rendkívüli bátorságáról nem egy történet került felszínre. Egyszer Mac Mahonnak tábornokától egy rendeletet kellett elvinnie egy hadcsapat parancsnokához, kit az ellenség elszakasztott a főhadiezállástól. „Vigyen magával egy csapat vadászti!“ — kiáltá a tábornok. „Ez nagyon sok és nagyon kevés, felelte hidegen Mac Mahon, — nagyon sok arra, hogy észre ne vegyene, s nagyon kevés, hogy megverjük az ellenséget.“ — S erre elvágatott tükön-bokron át. Az arabok vadul utána. Háborgó folyóhoz ér. Mac Mahon beleugrat, és szerencsésen eléri a partot, mig — lova összerogyott alatta, s a megdöbent beduinok nem gondolnak többé reá, hogy üldözöbe vegyék.

Az algiri harcsozok történetében Mac Mahonnak több ily hőse tette van följegyezve. Egész éven át ő volt a vad hadjárat első hőse.

Még a februári forradalom sem hívja vissza; a kábel leverése továbbra is foglalkoztatja;

melyek népünket, megyeinket, egyházvidékünket érdeklőleg előfordulnak.

A fent egymással szembe tett követelések elfogadása után az alku meg is történt.

Élveztték e jogot 1860 tól folyó év tavaszáig.

E folyó év tavaszán jogaink rövid éltt gyakorlatának — nagyon is hamar — végére jutottunk. Hogy mikép jutottunk ennyire, kimutatja azt mindjárt azon tendenciák lefátolozása, melyek ez utó évtizedben történtek.

Felállították a „Gnsztáv-Adolf-egylet“; centruma Szeben, a mennyiben a püspök befolyása alatt áll.

Berethalomból elvitetett a püspökség, s áttetett Szebenbe.

Mig e jelenkor a jogokat nem megszorítani, de kiterjeszteni, annak élvezetésebe minél többeket részesíteni törekszik: tetszett superintendens Teutsch urnak még egy merész kísérletet tenni, ugyanis készített egy tervezetet, minek lényege az, hogy az egész erdélyi evang. egyház lemondva eddig gyakorlott leglényegesebb, legéletbevágóbb egyházvidéki, egyházvidékeken gyakorolt jogainak élvezetéről: adja azokat egynehányaknak át, kik hasonlólag folytatandják működésüket Szebenben. Az egyházvidékek — jöllehet nem egyhangulag — reálloáltak ezen áldozathozatalra is, minél fogva mi szépen kötelesséink ellenére jogaink élvezetére vonatkozólag a kerítésen kívül maradtunk.

A szász nemzeti univertitás székbelye hasonlóké Szeben, melynek kezében van a Királyföldre nézve annyi érdekeknek élete vagy halála. Annak kezében a pénz, mely annyi mindenre a förgő.

És miért e folytonos merev centralisatio? Megfejtí ezt a természet törvénye. A rokon elemek tömörülni törekszenek.

Nem a Luther dogmája féltése adja száaz testvéreinknek a tömörülésre az ösztönt és irányt, hanem a nemzetiségök öntudalmából származó érdek-közösség érzete öszponosítja őket. Centralisatiojukban a vallás firmája csak külszin.

Hadi készületek.

Párisból folyó hó 18-ól következő tudósításaink vannak a háboru előkészületeiről: A csapatmozgalmak kelet felé folyvást tartanak. Párisi lapok szerint ott jelenleg 300,000 ember áll. A császár már elment a táborba, de azért egy regenséggel felállításra nem találtatott készületeknek. Számos képviselő hadi szolgálatba kíván lépni. Az afrikai csapatok Lyonon és Besançonon át vonulnak kelet felé. Toulonban uszó útegek szereltek fel. A tengerészeti gyalogság 2000 embert fog állítani ezen útegekhez, melyek az északi és keleti tengeren fognak működni.

Az elmúlt éjjel (17-kén) a 4. és 11-dik tüzezred, továbbá a 19-dik serezed, valamint a 9-dik huszárezred szerelvényei kúldetek el; utóbbi Cherbourgba indult. Elmentek ezeken kívül a 3. és 1-ső gránátos testőrezred, a zuáv testőrség, a rue de lillei turcosok, valamint az első könnyű lovas-

Mac Mahon, ki ezalatt régóta tábornokká lett, csak 1855-ben látja meg ismét Párist. Hazája politikai villongásaiban semmi része sem volt, s mint más több magas tábornok, ugy ő is a decz. 2 diki államosny s az akkori kalandos idő sok egyéb csíny től egészen távol állt. Ő kizárólagosan katona s a politikával nem igen foglalkozik.

A krmi hadjáratban Mac Mahon a Canrobert által cserbenhagyott Bosquet-hadtestnél tábornok volt. sept. 8-dikán Malakoff torony ostromához rendeltetett ki. Pelissier és Bosquet nem tudják eléggé magasatolni rettenthetlen voltát. Csapatai élén lelkesedve rohan a Malakoffparkányzatára s egerázó „hurrah“-val követik zuájait, leverve az ellentálló ellenséget. „Mac Mahon az ideálja annak, mint kell a katonának a tüzben állani!“ kiáltott fel a malakoffi herceg. Mac Mahon volt az első, ki a Malakoffba jutott. A krmi hadjárat befejeztével visszatérvén Franciaországba a becsületlegio nagykeresztése, senator lön s Angliától a bathrendet nyerte. Nyugalmból csakhamar ismét a kábelokra tör s ismét egy éven át rettenthetlenül csatározik Algirban. Majd Párisba térve, elfoglalja helyét a szenatásban, s közszóadatra — miután sehogy se voltak hozzászokva a „független“ gondolkozásu tábornokhoz, a hirhedt „biztonsági törvények“ ellen szavazott. A kormánykörökben csakhamar belátják, hogy e derék katonának a politikában nem sok hasznát vehetik — s elküldik ismét Algirba, de most mint főhadparancsnokot. — Ez állomásán azonban nem maradhatott soká, mert kitört az 1859-diki hadjárat, Párisba hívják s két algiri osztály feletti parancsnoksággal rubázásuk fel. Magenta a tábornok legszebb napja. Ott megmenté a csatát, a császárt, a császárságot. Junius 4-dikén reggel hadcsapataival Buffalora felé megy; tőle balfelől Espinasse sompolyog Magenta felé. Egyszerre csak osztrák hadtömegeket lát közeledni, melyek nagyon könnyen elvágatnák az utat Espinasse elől. Hadosztályának két órán át kell nyugton állani, közvetlen közelben látva az ellenséget és Espinasse még mindig kékik! Mac Mahon most maga áttörtet az osztrák hadtömegeken Espinasse hadtes-

sági dandár, Benois tábornok alatt. Ugyancsak tegnap szállítottak el a párisi helyőrség utolsó hadosztályai Castagny tók. alatt.

Ma (18-kán) két lovas dandár indult utnak. Az alpesi határokon fekvő ezredek egy része a Rhone felé nyomul előre, és pedig Lyon, Bourg, Lousle Saulnier, Besançon és Mühlhausen felé. Hasonló hadmozgalom van Rodez, Clermont, Montauban, Bordeaux és La Rochele felől. Az északi megyékben fekvő katonaság induló készen áll, hanem mindez ideig még semmi hadmozdulat nem történt.

A „France“ jelenti, hogy Algirban több ezer arabs lett toborzva, kiket Párison át fognak a táborba szállítani, jelölül annak, hogy a francia haza iránti érület a távoli afrikai síkságokon is vízhangra talált.

A középtengeri hajóraj mára várattott Cherbourgba.

Az „Etoile belge“-nek írják Metzről folyó hó 18-ól, hogy az ott állomásozó hadcsapatok száma 60,000 re rug. Bazaine tók. az nap érkezett oda táborkarával. A csapatok nagyrésze a szabadban tanyáz sátrak alatt.

Az „Engl. Corresp.“ írja, hogy Birminghamban mult azombaton 80,000 puská rendeltetett meg. Gyanítják, hogy a megrendelés Franciaország számára történt.

A „Liberte“ a következő haditervről értesül: A francziák rögtön betörnek Würtembergbe, hogy ott a három délnémet hatalmasságot egyenalyozzák. Frankfurt elvételük s megerősítetük. A Rajna tulsó részén fekvő porosz birtokok elfoglalandók. Erre Westphaliába fognak benyomulni a francziák, hogy azok balszárnya Hannovera és Dániára támaszkodhassék. Poroszországot az Elbon át vissza kell verni Friedlandba; végre egy új rajnai szövetséget kell felállítani, melyből Ausztria és Poroszország kizárva maradna.

Hannoverában nagy az izgatottság Poroszországgal szemben, s egyáltalán azt hiszik, hogy Poroszországon boszut fognak állhatni 1866-ért. Frankfurtban szintén nagy az izgatottság, s pedig szintén Poroszország ellen, melynek hadiszerzeit nem tudta még felejtetni. A bankárok megtették a szűksége intézkedéseket, hogy újabb csapatok ne érhessek, miután — ugymond — a poroszok háboru idején ott veszik a pénzt, a hol találják. A mi az Elbe-hercegségeket illeti, azok már eddig is kikiáltották volna függetlenségüket, ha szövetséges haderők nem ülőnek nyakukon.

A csapatmozgalmakra nézve következő újabb táviratok adnak felvilágosítást: Julius 23-ól írják: a porosz hadsereg csoportosulása alig fog egy hétnél előbb befejeztetni (más tudósítás ezt a napokban várja). A délnémet hadak a Schwarzwaldot szállják meg. A porosz landwehr első felhívása ma, a második holnap lesz hadkász. A német főerő a közép Rajnánál, Mainz és Manheim között fog öszponosulni, mert bizonyon onnan várják a francziák betörését. Mindazon német hercegek, kik parancsnokságokat kapnak, Berlinbe hivattak. Berlinből az ottani őrség kivonult.

téhez, s azt parancsolja neki, hogy Marcalo felé induljon. Azután, ismét az osztrák hadseregeknek át saját hadtestéhez vágat és csapatait Magentára vezeti. Végre 5 órakor Espinasse is megérkezett s az egész had ostromolni kezdé a borzasztón elsáncolt Magentát. Az ostromnál mindenütt Mac Mahon, a kábelok réme, van legelől.

E szörnyű nap osatából élve, diadalmasan szabadult ki. Ő győzött, de megszegett a fegyelmet. Mac Mahonnak, tudvalevőleg, ellenkező rendeletei voltak, melyeket ha teljesít, ha lélekjelenléte és hidegvértségében nem szegi meg a vett parancsokat, az egész hadsereg tönkre jut. Saját szakállára oly tettet vitt véghez, mint Desaix Marengónál, melyet életével fizetett meg. Ő jóvá tette mindazt, a mit az egész esztelen terv, Canrobert hanyagsága s értelmetlensége, Espinasse késedelme s Regnaud de St. Jean-Angely tehetetlensége ama napon a hadsereg ellen vétett. A solferinói csatában is Mac Mahonnak fényes része volt, magentai hire kiegészítve lön és Guidizzolónál a marsallbotot nyerte meg. Az olasz hadjárat francia történetiről köztül némelyek igen hidegen szólnak Mac Mahon hőse tetteiről; de az idegen történetirők annál lelkesültebb elismeréssel adóznak e rendkívüli férfinak. Ő szerencsésen keresztültvitt oly terveket, melyeket mások szerencsétlenül kigondoltak; mint fog ő majd eljárhatni, ha önálló hadvezér lesz!.

Mac Mahon 62 éves, magas, szikár termetű, szűke, s lovon ülve, imposans kinézésű. Arcvonásai rendkívül finomak. Az olasz hadjárat óta különféle parancsnokság jutott osztályrésze. A politikai küzdelmekről, rágodolva 1856-iki tapasztalataira, teljesen távol tartotta magát. Nem tartják a császárság valami nagy entúziástájának, sőt legitimitási velleitásokról is vadójának. Lehet; de a katona minden más érzelmét tulnyom benne, ma színtyug, mint előt. Ő — mint egykor elneveztték — „Franciaország első zuájja,“ s mint minden zuáv várva várta az időt, midőn megszólal a hadikürt s ő megint hangoztathatja a „de marcher au canon.“ Fajdalom, hogy ez a várva várt idő oly gyorsan elérkezett!

(A „Pesti Napló“ után.)

A „Kreuzzeitung“ szerint az 1., 2., 8., 9., 10. és 11-dik hadtestek kerülési folyó hó 21-éről kelt rendelt által állapotba helyeztetek. Hirschbach tábornok az 5. és Goeben tábornok a 8. d. hadtest parancsnokává nevezetnek ki. Steinmetz tábornok nagyobb parancsnokságot és Vogel von Falkenstein egy fontos parancsnokságot nyert északi Németországban. Friedrichsornál a ki- és beérkező kereskedelmi hajókat illetőleg f. hó 21-én este teljes kikötői zár állott be.

Egy más távirat is megerősíti, hogy a porosz koronaherceg gyors léptekkel siet Fekete erdő felé. Sőt ott — hol 5 porosz hadtest áll — a napokban erős összehúzózat várak. Oburból — Svájc — jött egy távirat, hogy a német porosz hadsereg ugyancsak nyomul a Fekete erdő felé, hogy stratégiailag megszállja s itt megelőzze a francziákat. E vidéken a napokban bizonyonyal várják az összehúzózat, mert a Fekete-erdő dél Németország kulcsa.

De sok távirat tesz említést a francia hadseregnek az északi tengereni működéséről. Berlinben — mondja egy távirat — az északi parton komoly eseményektől tartanak. A francia beállítás elfordítására Hannoverában nagy csapatot képeznek, melynek vezére Vogel von Falkenstein. Egy más tudósítás szerint Frigyes Károly hg. parancsnok a hannoverai északi hadtest felett.

E hírhez csatlakozik egy jul. 21-én este érkezett távirat, hogy 25,000 francia Emdennél az északi tengeren (Hannovera) kikötött volna.

Francia-porosz haderő.

A „Vedette“ katonai lap a szomszédos két rajnai állam hadi erejéről és viszonyatairól beható ismertetést hoz, mely támpontul szolgálhat a katonai helyzet megítélésére.

Franciaország tényleges, vagy mozgósítandó működő hadereje erőre nézve felülmúlja az észak-német szövetséget.

Feltéve, hogy Franciaország a megkezdendő hadjárat alatt Algírban és Rómában összesen 60 ezer embert vagy örségül, még mindig 25—30 gyaloghadosztályal, egyenkint 10—12,000 emberrel és 14 lovas osztályal, egyenkint 3000 emberrel, — mindössze tehát 350,000—400,000 főnyi rendszeres hadsereggel jelenhetik meg a harcmezőre s lépheti át a Rajnát, míg páncélos és gőzbajohada 3—4000 ágyúval és 60,000 emberrel az észak-német partokat fenyegeti.

Ezen erő ellenében 13 hadtest, vagy 29 gyaloghadosztályt, egyenkint 10—12,000 emberrel és 13 lovas osztályt, egyenkint 3000 emberrel, — összesen tehát 350,000—380,000 embert állíthat ki. Az észak-német hajóhad itt nem jöhet tekintetbe, mert az Franciaországnak a tengeren való végtelen túlsúlya következtében csakhamar ostromzár alá jutna a kikötőkben s meggátolhatók a tényleges működésben.

Mindkét hadsereg egyformán derék és harc-vágyó, mindkettő ellenállhatatlan, a katonai elsőbbség körüli vetélkedésből származott gyűlölet által van áthatva; a vezérlés mindkét részen jó. Oly tábornokok, mint Bazaine, Mac Mahon, Leboeuff, Trochu, Renault, Faily, Desvaux, Moltke, Steinmetz, Fransecky, Bose, Beyer, Göben sat. méltók egymáshoz.

Iskolaügy.

Háromszék, július 20. 1870. — Az ő Fellegőtől iskolai célokra visszajárandózott székely volt határőr katonai alapoknak a volt huszár-családok által kizárólag alapított lövészerezi és lőtáplá is pénzük iránt tett folyamodások következtében a felsőbb tanintézetek felállítására iránt táplált addigi szép reményeknek végső csillama is majdnem kialudt a keblekben, midőn megjelent egy férfi, sok úti és munkabeli fáradságtól bágyadtan és betegesen ugyan, de azért törhetlen ügy szeretettel áthatva; és rövid, pár órai munkálkodásával már újra a reményesség fáklyáját gyújtá lelkeinknek meg.

F. hó 16-án k. oktatásügyi miniszteri oszt. tanácsos mgos Molnár Aladár úr sietve érkezvén közhasznú újjából Csik felől, a háromszéki iskolatanács által a felsőbb tanintézetek tervelésére kiküldött szakbizottság tagjainak szép számú iskolabarátok részvételével tartott értekezletén — megjelent. És ezen rövid értekezletnek — az ő befo-lyásával — azon meglepő eredményt lőn, hogy a székely volt huszár-családok fenn érintett követeléseiknek kihagyásával is, valamint S. Szt Györgyön a felsőbb népiskolával összekötött földművelési- és mintagazdasági iskola, egy Kézdi Vásárhelyen is a reál-tanoda létesülni fog!

Ugyanis: számba vétetvén mindazon alapok, melyekre tisztán és határozottan számolni lehet, — kitűnt, hogy a két intézetre még mindig van egy 52,157 o. é. frt-ból álló alapvagyon, mely következőleg véleményeztetett a szükséges költség-teljesítésre.

1. A sepsi-szt-györgyi felsőbb népiskola számára szükséges helyiségeket adja maga a szék, a tanítókat fizetné a város, mintán ugy is a törvény-szerű 5,000 lélek lakosságot pár év alatt elérvén, akkor majd ugy is kötelezve volna saját költségén

felsőbb népiskolát állítani be. És S. Szent György polgársága sokkal buzgóbb és lelkesültebb a közügyek iránt, hogy sem örömet ne vállalkoznék oly szent cél létesítésére ma, — mire holnap ugy is kötelezhetnék. A mintagazdasághoz megkívántató beruházások, bírtok hasznosbörése sat. fedeztetnék az iskolai alaptól és a szaktanítókat beállítaná és fizetné a kormány.

2. A Kézdi-vásárhelyi reál tanoda berendezésére fordítatnék azon összeg, mely a mintagazdaság berendezésétől — mintegy 25—26 ezer frton felül maradna és a szaktanítókat fizetné itten is az állam.

Rövidbe foglalva ennyi azon megvalósítható eredmény, melyet mgos osztálytanácsos Molnár Aladár úrnak közbejöttével értekezletünknek elérni sikerült; s mely már rendszeres formulázva vitetvén a legközelebb tartandó iskolatanács elébe, melynek alapján, hogy ennek és derék tanfelügyelőnk közreműködésének sikerülni is fog már az idén az első osztályok megnyitását kieszközölni, — abban kétségünk nem lehet — kivált, hol oly férfiak állanak az ügy élén, mint főkir. bíró gr. Kálnoki Dénes, Donáth József, Demeter Samu sat. s kiknek keblbi munkásságát oly férfi támogatja, mint Molnár Aladár mgos osztálytanácsos úr, ki alig pár órai titulatása után útra kelvén Brassó felé, az iskolaügy terén Caesárral mondhatja: „venni, vidi, vici!“ Aluta.

UJDONSÁGOK.

— ? Ő Felségét a királyt majdnem szerencsétlenség érte; kocaja összekötött egy vízborító-szerrel. Szerencsére csak egy kis rázkódás lett a vége.

— ? Mihálovics zágrábi érseket nagy pompával fogják fogadni és felavatni. Jövő hó 6-án lesz az installáció s már is nagy előkészületek tétetnek. Augusztus 5-én nagy küldöttség fog az érseknek tisztelegni Nagy Kanizsán, 6-án az összes zágrábi küldöttségek fognak várni az indóházánál, míg a Kalvaria-hegyen mozsárdurrogás adja tudtúl megérkezését. Este nagy fáklyás zene lesz a fényes kivilágítás.

— ? Pénteken minisztertanács volt a fumei provisorium szervezése iránt s elkészíté a király elé terjesztendő tervezetét. A kormányzó, mint hírl. ifj. gr. Zichy Jenő már legközelebb ki fog vezetni, hivatalát azonban csak jövő hó elején foglalná el.

— ? Mult szerdán keresztelték meg Alesuthban az újszülött magyar hercegnőt, Klutild főhercegnőasszony kis leánykáját, Margit Kelemenke Maria névre. A keresztelő Pauer János budai ezimzetes püspök volt, ki kedélyes felkőszöntést mondott a sz. celekemény után tartott vigalmon.

— ? Dr. Capp Will. optikai előadását, mely keddre volt kitűzve, ma tartja meg a nemzeti színházban.

— ? A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a f. évi augusztus hónap Pesten tartandó magyarországi egyetemes tanítógyűlés költségeinek fedezésére 2000 frtot engedélyezett.

— ? Érdekes iparadatok Észak-Amerikából. A legmeglepettő azon gyorsaság, melyvel Amerikában az építkezések vitetnek: 12 óra alatt egy 12 szobás nagy ház készen van teljesen felszerelve. Templonok új telepek számára és házak Chicagóban gyarilag állíttatnak elő és küldetnek szét. Boston városában az osztriga-kereskedés emelkedett nagy jelentőségre. Nyolcz nagy kereskedőház itt kizárólag csak ezzel foglalkozik; rendszeren 30—40 hajóuk mindig útban van, melyek Virginiából hoznak osztrigát; a conserválással és elpakolással mintegy 500 munkást foglalkoztatnak. — New Yorkban a déli gyümölcs kereskedés nyert ropant terjedelmet. Most 12 nagy hajó egyedül narancsot és citromot szállít: hetenkint átlag 36,000 ládával hoznak, nagyjából Siciliából, Lissabon, Genua, Nápoly, Messinából. Hanem hát a wisky (törkölypalinka) fogyasztásában is kitesznek az amerikaiak magukért. — Közelebb elrendelte a new-yorki városi felügyelő azon házak összehúzózatát, a melyekben wisky és ale méretik, és kitűnt, hogy ezek száma 6335; tehát a városban minden 50 emberre egy italmérés esik. Kávéházak nincsenek és az alehouseokban sem szoktak az emberek soká időzni; a munku bemege, leteszi a maga pár cent-jét, kiiszza a wisky-t, vagy ale-t és visszamegy dolgozni.

— ? A Kolozsvárt felállítandó honvéd zenekar javára újabb időben ismét a követendő adakozások érkeztek be a kerületi parancsnoksághoz, melyekért az utóbbi által az ügy nevében nyilvános köszönet mondatik: ugyanis: Bauszern Guidó m. kir. szabadságot állománybeli honvéd lovas-főhadnagy úrtól 20 frt. Nemes Alsó-Fejérmegye tetsztsége által a megye járásában gyűjtetett 286 forint 80 kr.

— ? Strausz J. a híres keringők nagy mestere, kinek kedves szerzeményeit nemcsak Bécs, de az egész tánczólo zenevilág ismerte, a napokban hnyt el Bécsben 42 éves korában.

— ? A párisi új opera-színház nagyszertés-gérről némi fogalmat szerebottunk magunknak, ha tudjuk, hogy eddig 31 millió franknyi összeget költöttek rá s még 8 millió frankra van szüksége. Vajjon mikor lesz nekünk is Pesten opera-bánunk?

— ? Egy már a gazdasági pályán működő egyén, ki a hazai nyelvekben stb. jártas, ajánlja magát a t. cz. közönség pártfogásába, egy gazdasági állomás megnyerhetése végett. Értekezhetni levél által szeptember 1-ig a tamásfalvi jegyzőnél, per B. Hunyad, utolsó posta N. Almás.

— ? Szerkesztőségünkhöz is beküldött a „Bányászati és kohászati lapok“ 11 és 12-dik száma. E tartalomdús szaklap megjelenik, mindenik hó közepén és végén. Előfizetés: egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr o. é. Ajánljuk a szakférfiak figyelmébe. Az 1868-és 1869 diki évfolyam teljes számu példányából még kaphatók fűzve 6 frt o. é. Az előfizetési pénzek Péch Antal szerkesztőhöz czimzendők, Budán, a pénzügyminiszterium XVIII. ügyosztályába.

(Beküldött.) A „Magyar Polgár“ 87-ik számában Brassai Sámuel úrtól a következő „Igazítás“ (!) jelent meg: „Mint hogy a „M. Polgár“ állított olvasója a „K. K.“ hasábjain nékem látszik tulajdonítani a „M. P.“ © jegyű cikkejeit, én kölcseben ezt hiszem, hogy az a jeles olvasó vezérelte a francziákat, kik a mai „K. K.“ szerint Saarlonisnál megverték a poroszokat“ Erre az „Igazítás“ ra, reá fért volna egy kis kiigazítás; e nélkül az hü képmása a „Magyar Polgár“ (—ü.) jegyű „Szemle“ jének, melyben a „változtatott eszközök“ — „minden jel oda bizonyít — a „francia felhagyott a porosz koronaherceg által megszállott schwarzwaldi tervével“, „a porosz tábornok — — — hadereje zömét a mainz-rastadi vonalon concentrálta“ stb.-féle logico-stylaris virágok díszlenek. Örülök azon, hogy ezeket a szellemdús cikkeket nem Brassai Sámuel írja; de az érintett (©) jegyű cikkekből, meg a „Nyilatkozás“ és „Igazítás“-ból kirívó hasonlatok az ellenkező föltevére vezethetnek. Még inkább örvendek annak, hogy B. úr nekem, a „M. Polgár“ egyszerű olvasójának oly emberfeletti tehetséget tulajdonít, általam — s bizonyonnyal mások által is — őszintén megbámuló „Igazítás“-ában, miszerint Saarlonisnál én vezettem győzelemre a francziákat. Zu viel Ehre! Tausend Dank.

A „M. Polgár“ egyik olvasója.

— ? A zágrábi érsek ünneplés bevonulása hatosfogalattal fog történni; a löszerszám ez alkalomra, mint az „Agrar Zeitung“ írja, igen díszes lesz, a zabola és gyepölészár ezüstből és selyemből lesz, a takarók pedig fehér és kék posztóból, gazdagon ellátva ezüst paszománatokkal és rojtokkal. A legszebb a kötőfék és a tarajforgó lesz.

— ? Egy kis szabadító. Közelebb N. Váradon egy 12 éves leányka bukott a Köröshe a már már elvesztett volna, ha egy 10 éves: Mészáros Zoltán nevű fiú be nem ugrik utána s a kis leánykát ki nem ragadja a halál torkából. Egy polgár szemtanúja volt a fiatal gyermek áldozatkészségének s 10 frtot tett le számára az igazgatónál, hogy némileg megjutalmazza a nemes önfeláldozást.

— Nyilvános elismerés. Kötelességemnek tartom a „Victoria“ biztosító társaságnak mult hó 24-én a sz. szentiványi birtokon találtató épületeim égésével bemutatott gyors eljárásáért és kármunka rögtöni megtérítéséért hálás köszönetemet nyilvánítni. Tisztelettel lévén a „Victoria“ biztosító társaság tks. igazgatóságának Papp Gergely Márton, sz. szentiványi birtokos.

— Pályázat. A magyar mérnök egyesület, f. é. ápril. hó 9. és 23-án tartott egyetemes szakkülésiben tett nagybecsű ajánlatok folytán, azon szerencsés helyzetbe jutott, hogy a hazai erők ez irányban való kiképzése céljából, két egyetemi tagnak, az olaszthoni földöntözés buzamosabb tanulmányozása végett leendő kiküldésére szükséges pénzerővel rendelkezik. Ezen két utazási kiküldetésre pályázat nyitattik. Pályázhat minden egyetemi tag, ha igazolni képes, hogy: 1. Az olasz nyelvet legalább annyira bírja, hogy magát azon nyelven megértetni képes. 2. A technikai tanulmányokat, a hazai vagy valamely külföldi technikai intézetben végezte, 3. Viztművelési mérnöke munkálatokkal gyakorlatilag is foglalkozott. Kívánatos, hogy a pályázó jelentse ki, minő elméleti vagy gyakorlati ismereteket szerzett eddigelé a földöntözésről, és különösen az olaszthoni földöntözési művekről, továbbá vajjon tett-e fel magának oly kérdéseket, melyekre feleletet utazási tapasztalatai által kíván nyerni, és melyek ezen kérdések? Ennek ellenében az egyesület mindkét kiküldendő tag részére egyenkint 1500 franknyi utazásdíjat biztosít, s kilátást nyújt arra, hogy a magyar és olasz kormány pártolását, valamint a vasuti vitelbérben kedvezményeket fog kieszközölni. A megválasztandó és kiküldendő tagoktól az egyesület nem kíván, mint hogy igazolják azt, miszerint az 1871-ik évi ápril. május és június hónapokat Olaszthonban a földöntözés tanulmányozásával töltötték el. Felhivatnak onnélfogva az egyesület azon tagjai, kik az elősorolt feltételek alatt ezen utazási díjat elnyerni óhajtnak, hogy ez iránti okmányolt kérvényüket az egyesület titkárához (Pest, Diana fürdő 1. emelet) legközelebb 1871-ik év január hó 1. napjáig beküldjék, később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetvén. Kelt a magyar mérnök egyesület 1870-ik évi május 7-én tartott választmányi üléséből. Hollán Ernő, elnök. Hieronymi Károly, titkár.

KÜLFÖLD.

Berlin, jul. 25. A mai „Norddeutsche Ztg.“ megcáfolja hg. Grammontnak jul. 21-iki sürgönyét, a mennyiben kiemeli, hogy Hohenzollern hg. egy f. évi jan. 17-én kelt irattal kínálatot meg a spanyol trónnal; ennél fogva az 1869. martiusi beszélgetések, melyek alkalmával számos trónjelöltéi indítványok hoztak fel, köztük a Frigyes Károly hg-re vonatkozó is, — semmiféle vonatkozással sem lehetnek a spanyol trónnak Hohenzollern hg. részére felajánlásával.

Stockholmól jelentik, hogy a miniszterium azt határozta, miszerint Svéd- és Norvégország teljesen semlegesek maradnak.

Madrid, jul. 25. Ma kelle a carlista fölkelésnek megkezdődnie. Másrésztől állítják, hogy a fölkelés elbalasztott, mivel Don Carlos a francia hadseregben szolgálatot akart vállalni, a mit azonban a császár nem fogadott el. A carlista főnökök Don Carlos testvérét akarják trónkivételül felállítani.

Páris, jul. 25. Hivatalosan közöltetik, hogy Franciaország az 1856-iki tengeri törvény szabványainak nyilatkozatát lelkiismeretesen figyelembe fogja tartani, még az ellenséges tulajdonnak spanyol vagy amerikai hajókon szállítása esetében is, habár Spanyolország és Amerika nem járultak hozzá a nevezett deklarációhoz.

Páris, jul. 22. A „Journal Officiel“ Grammont hgnek egy sürgönyét közli, mely kifejti Poroszország manőverét, mely szerint Hohenzollern hg. jelöltsége titkosan előkészítetvén, Poroszország azt hitte, rákényszeríteti Franciaországot a bevégeztet tény elfogadására. A sürgöny mondja: Franciaország kezébe vevé a sulyegyen ügyét, vagyis mindazon népeknek ügyét, melyek egy királyi háznak aránytalan nagybódása által fenyegetve vannak.

A sürgöny emlékeztet Angol- és Olaszországnak ezen viszonyok közötti magatartására. A sürgöny elmondja, hogy Benedetti már 1869-ben értesíté a berlini kabinetet, hogy nem egyezhetnék bele, hogy Spanyolországban egy porosz hg. uralkodjék.

Bismarck erre egy nyilatkozott, hogy ne vágjunk belé semmi módon az ő combinációjába, melyet ő maga sem tart kivihetőnek. A porosz államtitkár, Thiele, becsületszavát adá, hogy Hohenzollern hg. jelöltsége nem komoly dolog, de nem is lehet az. Ha immár ily pozitív hivatalos biztosítások őszinteségét gyánusítani kellene, a diplomatiai közléseknek meg kelle szűnniök, és európai béke zálogul szolgálni.

Mint hogy Poroszország megszegte adott szavát, bennünk valódi bizalmatlanságot ébresztett. Nekünk ennek folytán követelni kelle az iránti biztosságot, hogy a trónról lemondás végérvényes és komoly. Igazságos dolog, hogy a berlini udvar vegye magára a történelem előtt a felelősséget ezen háborúért, melynek elkerülése tőle függött, és melyet szándékosan idézett elő.

Már minő körülmények közt kerestük mi a harcot? Oly időben, midőn Franciaország négy év óta folytonos bizonyítékát adta mérsékletességének; midőn talán túlságos lelkiismeretességgel tartózkodott, maga a császár közvetítése mellett közös szerződésre hivatkozni, melynek folytonos szem elől tévesztése tényleg kitérte ama kormányt, mely attól már azon pillanatban szabadulni igyekezett, melyben azt aláírta, Európa tanja volt meguntartásának; tehát összehasonlítható azt Poroszországgal; az ki fogja mondani ma is úgytnék jogosságát, legyen bármi sorsa is csatáinknak. — Nyugtalanág nélkül várjuk be kortársaink ítéletét épen ugy, mint az utókorót.

A császár 22-én a tuileriákban elfogadta a törvényhozótest tagjait elnökük: Schneiderrel. Ez utóbbi beszédet tartott melyben ezt mondá:

„Az egész világ Poroszországot teendő felelőssé a háborúért, mely egy nem remélt sikertől megrészegülve, s túrelmünk és Európa békéjének fentartása iránti óhajásunk által felbátorítva azt hívé, hogy biztosságunk ellen összeesküvést koholhat, s becsületünket megsértheti. A legforróbb óhajások fogják önt a hadsereghez kísérni. Adja át ön aggodalom nélkül a regenséget a császárnénak. A nemzet szíve önnel s vitéz hadseregünkkel van.“

A császár e beszédre így válaszolt:

„A hadsereghez elutazásom előtti napon nagy megelégedésemre szolgá, hogy köszönetemet fejezhetem ki önöknek, ama hazafias támogatásért, melyben önök kormányomat részesítik.“

A háború jogszerű, ha az az ország becsületesével s képviselőinek helyeslésével történik. Jogosan emlékeztettek önök Montesquien ezen szavára. „A háború valódi indítója nem az, ki azt megüzeni, hanem az, ki azt a szükségesé teszi.“

Mi mindent megtettünk, a mi csak tőlünk függött, annak kiküldése végett; s én mondhatom, hogy az összes nemzet az, mely valódi lelkesültségben határozatainkat dictálja.

Midőn elutazom, önökre bízom a császárnét, ki maga köré hívandja önöket, ha ezt a körülmények kívánják. Ő bátran teljesítni tudandja ama kötelességet, melyet állása szab reá. Magammal

vizsem fiamat; ő a hadsereg közepette meg fogja tanulni, miként szolgáljon honának.

Én el vagyok tökéltre, erőiesen teljesíteni a rám bízott nagy küldetést; én bízom fegyvercink sikerében, mivel tudom, hogy Franciaország talpon áll mögöttem, s hogy az isten oltalmazza!

Mainzban minden a legnagyobb mozgásban van; éjjel nappal dolgoznak. A rakományok és a sülthézagok tetejéről leszedtek a palatáblákat s helyükbe néhány lábnyi magasságra földet vernek össze. Nagy élelmiszer szállományok érkeznek naponta.

Changarnier az öreg tábornok, elragadtatva bazafias harozvágy által, az előttünk álló harcban egy sereg vezényletére ajánlkozott, de bosszúságára, valószínűleg, mivel orleanisták hajlamaiban nem bíztak, visszautasított, mint ez a következő levélből kitétnék, melyet a lapoknak küldött: „Több lap jelentette, hogy Changarnier tábornok a kezdődő háborúban újból a hadseregben akar szolgálni. E lapok jól voltak értesülve. Én a hadügyminiszter, Lebouff tábornagot kérve börtöm, hogy reám egy vezényletet ruházzon. Kerésem a hadügyminiszter által a legelősebb és legőszintebb rokonszenv jelével fogadtatott, de határozottan

vissza leti utasítva. Én e feletti mély fájdalommal a vidéken el fogom rejteni. Vitéz hadseregünknek annyi tapasztalt és ügyes hadvezére van, hogy egy öreg hazafinak távolléte nem lesz érezhető. Katonáink, szeretett katonáink mindenütt győztesek lesznek. Fogadják sat. Changarnier.

Páris, jul. 22. Oberbourgól jelentik, hogy 25 ezer francia Jutlandban partra szállt. Anglia és Olaszország közvetítői javaslatát Grammont által visszautasították.

Páris, jul. 23. A császár távolléte alatt egy parlament bizottságot nevezett ki a miniszteriummal a regensséget.

Stuttgart, jul. 23. Bajorország hadtüzénese folytán Napoleon császár megváltoztatá hadi tervét. A francia hadsereg most már a bajor Pfalzban támad. Már a francia hadsereg Pfalzban Neutadtal van bir szerint.

Bodenbach, jul. 22. A száz haderő a porosz landwehrral tartalékhadtestet képez Jüterbog és Berlin közt. Berlinben öránként komoly eshetőségektől tartanak az északi tengerparttól. Egy francia invasio visszaverésére nagy hadtest alakították Hannoverában, melynek parancsnokává Falkenstein tábornok nevezetett ki.

Berlin, jul. 22. A szövetségi haderő felállítására napokban be lesz végezve. Frigyes Károly az északi hadsereget vezérli Hannoverában.

Berlinből jul. 20-ról írják „ma reggel 5 órakor roppant mérvben kezdődtek meg a csapatmozgósítások. Mától kezdve éjjel nappal folytatottatni fognak. Ezen hóban nem lehet várni egy nevezetes összecsapást. Mindkét hadseregnek, a mozgósítási parancsok számításra, két egész létre van szükség, hogy nagy csatát fogadhasson el. A német hadsereg óvakodni fog másképp, mint teljesen elkészülve, megkezdeni a harcot.”

Mainz és Rastadt erősegek, — a Rajna védelmi vonala porosz részről — hatalmasan meg van erősítve. Darmstadt meg van szállva, a Donnersberg meg van erősítve, a rajnai hid Mannheimnál alá van akasztva; Landau és Gernertheimnél csapatok vannak összpontosítva. Szászországba még folyton mennek porosz csapatok. A bajor seregik megindultak, s valószínűleg az összeköttetést fogják fenntartani a felső és közép Rajna körüli hadtestekkel.

Basel, jul. 22. A Majna és Rajna melletti erősegekben tegnap a poroszok kiherdették az

ostrom állapotot. Hogy a seregmozgósítás a déli államokban siettesse, annak vezetése porosz hivatalnokra bízott.

Szent Pétervár, jul. 23. A kormány lapja egy hivatalos közlést hoz, melyen mondatik: „Az orosz császár minden fáradozását felhasználta a háboru elkerülésére, el van határozva, szigoru semlegességben maradni mindaddig, míg a háboru véletlenségei az orosz érdekeket nem érintik, — folyvást kész lévén, Európának a békét visszaadni.

Legujabb.

A nagy hangon kürtölt wehrdeni porosz diadalról így ír a „Hon”: „Julius 23-kán egy száz a d francia Wehrdennel (Trier mellett) be akarta venni a Saar folyó hidját, de a saarlousi őrség megakadályozta, a francziák Gersweillert (720 lakóval bíró porosz város Saarbrücken mellett) megszállták.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

HIVATALOS.

Sz. 1451. 1870.

Felhívás.

Köhalomszéki szász-zsomori lakos és itten lopás büntényéért vizsgálat alatt álló Mag István és Antal Györgyné Kereszte Anna birtokában Tekében 2 paripa és egy csikózó kanca tartóztatott le.

Miután ezen lovak joggal lopottaknak tekinthetők, felhívatom a netalán károsultak, hogy ezen birtományok 3-adoszi igazgatásától számítva 45 nap alatt anynyival inkább jelentkezzenek a szokozoi jogukat alólirt vizsgáló bíróság előtt bizonyítsák be, mert ellen esetben azok elárvereztetnek, és a vételár a büntető bíróság hoz fog letéteit.

Ns. Kolozsmegye törvényszék vizsgáló bíróságától. Kolozsvárt, 1870. Julius 23-án.

MÁTHÉ GERŐ, v. bírő.

2406. Sz.

Hirdetmény.

A kolozsvári m. k. bányáigazgatóság részéről közhírre tétetik, hogy 1870 évi Augustus hó 22-én írásbeli ajánlatok útján (im Offertswege) a báró Bruckenthal József örökösétől visszaváltott ugynevezett fogarasi illetékes szombathalvi kincstári zálogjavarak az alább kitétt jóság csoportokban vagy az egyes községek határára fekvő jóság részek külön is, 1871 év Január 1-től 1876 év December végéig, az az hat évre haszonbérbe fognak adni; még pedig:

I. csoportban.

Table with 3 columns: szántó, kaszáló, legelő. Rows include Alsó-Szombathalván, Drágoson, Felső Visten, Bessenbakon.

Kikiáltási ár 1500 (egyezer ötszáz) forint o. é.

II. csoportban.

Table with 3 columns: szántó, kaszáló, legelő. Rows include Alsó-Utsán, Felső Utsán, Korbón, Székórén.

Kikiáltási ár 1500 (egyezer ötszáz) forint o. é.

III. csoportban.

Table with 3 columns: szántó, kaszáló, legelő. Rows include Nagy-Vajdalfalván, Jááson, Hurézon, Marginen.

Kikiáltási ár 800 (nyolcezzszáz) forint o. é.

A 10 hold 1124 ölnyi szántóföldet és 12 hold 994 ölnyi kaszálót tartalmazó Bethlen birtokrész.

Kikiáltási ár 60 (hatvan) forint o. é.

Továbbá nyilvános árverés, nem különben írásbeli zárt ajánlat útján a többet igérőnek hasonlóan hat évre az 1871 Január 1-től 1876 December végéig a következő urijogok fognak bérbe adni:

- A) Alsó-Szombathalván a) három malom 11 kerékkel. b) a korcsmárlási jog. B) Felső Visten egy malom két kerékkel. C) Alsó-Visten a) korcsmárlási jog. D) Bessenbakon a) korcsmárlási jog. E) Alsó-Utsán a) három malom hét kerékkel. b) a korcsmárlási jog. F) Székórén a) egy malom két kerékkel. b) a korcsmárlási jog.

- G) Nagy-Vajdalfalván a) két malom négy kerékkel. b) a korcsmárlási jog. H) Jááson a) egy malom egy kerékkel. b) a korcsmárlási jog. I) Bethlenben egy malom három kerékkel. K) Alsó-Szombathalvi két országos vásárvám. Kikiáltási ár 230 frt o. é. L) A Nagy-Vajdalfalvi vásárvám. Kikiáltási ár 266 frt o. é.

A fennebb elősorolt jóság részek iránt ajánlat útján tárgyalásban mindenki részestülhet, ki a polgári törvények szerint bérleti fizetere alkalmas, a megálított biztosítottot letenni képes, és magát eziránt t. i. feddhetősége és tehetősége felett az illetékes hatóságától kiállítandó bizonyítvánnyal igazolja; felhívatom tehát bérleti kívánók, hogy 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatukat a kitézett hatánapig, az az folyó évi augusztus 22-én déli tizenkét óráig a fogarasi m. k. erdő hivatalhoz benyújtsák.

Az ajánlatban azon birtok csoport, melynek bérbe vétele szándékoltatik, tisztán megnevezendő, az ajánlott haszonbéri összeg nem csak számokkal, hanem betűkkel is szabatosan kiteendő, az ajánlathoz továbbá bánatpénz gyanánt az ajánlott évi bérösszeg 10% ja készpénzben, földhitelezési kötvényekben vagy magyar vasúti államkötvényekben a napi bérzei árfolyam szerint számítva csatolandó, s végre kijelentendő, hogy ajánlkozó a haszonbéri feltételeket, melyek ezen magyar kir. bányáigazgatóság iródbizatalánál, és a fogarasi m. k. erdészeti hivatalnál a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők, ismeri, és azokat általában elfogadja.

Az urijogok nyilvános árverési tárgyalásához a fentebbi feltételek alatt mindenki járulhat, a ki a kikiáltási árnak tíz százalékját képező bánatpénzt az árverező bizottságnak a tárgyalás előtt beadandja.

A kérdéses urijogok árverési tárgyalására írásbeli ajánlatok is lévén beadhatók, megjegyeztetik, hogy 50 krnyi bélyeggel ellátott ajánlatokhoz a fentebb érintett hatósági bizonyítvány és az ígert bérösszegnek 10% bánatpénz csatolandó, a pecsét alatti ajánlat pedig az árverés kezdete előtt az illető bizottságnak előterjesztendő.

Megjegyeztetik végre, hogy a jóság részek egész csoportonként, vagy az egyes községekben külön is, hasonlóan az urijogok is vagy összesen vagy községeként kibérelhetők, tehát az írásbeli zárt ajánlatok az alább megnevezett jóság részekre külön is beadhatók.

A község és jóság rész neve

- 1.) Alsó-Szombathalvi fekvőségek 1515 frt. 2.) Dragusi kaszáló 120 " 3.) Felső Visti kaszáló " 4.) a Bessenbaki fekvőségek 530 " 5.) Alsó Utsai fekvőségek és az azok tartozó havasi legelők 1240 " 6.) Felső Utsai legelő " 7.) Korbói legelő " 8.) a Székerei fekvőségek 301 " 9.) a Vajdalfalvi összes birtok Mosu és Mosulezu nevű legelőkkel 420 " 10.) a Hurezi kaszáló 10 " 11.) a Nimaja nevű havasi legelő Marginen községében 80 "

A 3, 6 és 7 sz. alatti fekvőségek, valamint az urijogok kikiáltási ára a fogarasi m. k. erdészeti hivatalnál megtehető. A m. k. bányáigazgatóságtól. Kolozsvárt, 1870 július 15-én.

NEM HIVATALOS.

(324)

CZETZ JÁNOS és TÁRSA

(Kolozsvárt, középutca Folly-ház.)

Ajálják megnagyobbított, s izletesen berendezett

első bécsi butor-raktárukat,

melyben kaphatók, vagy tetszés szerént megrendelhetők: mindenféle színű s modoru, ugy egyes, mint berendezéshez szükséges egész rend butorok, a legujabb, s izletesebb minta szerént. Ujonan berendezett kárpit- és asztalos üzlet-águnkban elvállalunk mindennemű kárpit- és asztalos munkákat, szoba-diszitményeket és mű-lécezeseket, úgy helyben, mind vidékre is.

Raktárunkban kaphatók a legszebb s újabb butor-szövetek, kész paplanok, lószőr, s ruganyos-mátracok, szőnyegek.

Továbbá: álló- és aranykeretű-tükrök gyári áron.

Mindennemű női divat czikkeek, ruhakelmék és felöltők, jutányos árért.

Kolozsvártt Stein J. Pesten Mach és Stein könyvkereskedésében kapható:

Erdélyi telekkönyvi rendtartás függelékekkel.

Hivatalos kiadás. — Ára 2 forint.

Községi kalauz,

vezérkönyv magyar- és erdélyhoni községi bírák, előljárók és jegyzők használatára, felvilágosító és útba igazító jegyzetekkel s gyakorlati irománypéldákkal ellátva. Irta TÓTH LAJOS, a legujabb törvények és rendeletek nyomán. Ára 4 frt.

A szolgabírák és esküdtek kézi-könyve,

utmutató minden a szolgabírák és esküdtek által eszközözendő törvénykezési s közigazgatási eljárásokban, iromány-példákkal a legujabb törvények, s az új polgári perrendtartás alapján, átdolgozta KASSAY ADOLF. Ára 2 frt 40 kr.

Egészségi könyvtár.

I. kötet.

A husevés

az ösztön, az ész, a lelkiismeret, a vallás-történelem és a természettudományok itélőszéke előtt. Med. dr. NAGEL RICHARD német szövegéből fordította Velis Simon természeti (viz) orvos, orvos-sebész, szülész és szemész. Ára 40 kr.

(323)

(1-2)

Egy német asszonyosság, kész tanulni kívánó felelőt nőknek — valamint gyermekeknek is a németnyelven oktatást adni. Bővebb felvilágosítást nyerhetni Párisutczában 208 szám alatt.

(319)

(2-3)

Egy jó PIANINO-eladó megnézhetni b. középutca 458 szám alatt.

(312)

(3-3)

Kiutalt urbéri kárpótlásoknak a földtehermentesítési kir. alappénztárból kivételére és posta útján pontos megküldésére ajánlkozok. Kolozsvárt, július 15. 1870. Bonyhay N. JÓZSEF. h. ügyvéd. Lakása: királyutca 21 szám.

(322)

(2-3)

Egy egyszerű zongora eladó Kolozsvárt a br. Józsika háznál.

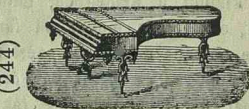
(301)

(3-3)

Haszonbér. Pánczélesehen Kolozsvár környékén egy birtok 4 vagy 6 évre haszonbérbe adandó. A birtok áll 260 hold mivélés alatti földből jelenleg 300, esetleg 500 forint tiszta jövedelemmel, kényelmes lakkkal és gazdasági épületekkel ellátva; helyt van betenként vásár és évenként 2 országos vásár. Ertekezni lehet a helybeli posta útján Pánczélesehen tulajdonos BODOR KÁROLYLYAL.

Demjén László

könyv- mű- és hangjegy kereskedésében KOLOZSVÁRTT. Főpiac: legujabb könyvek, képek, HANGJEGYEK valamint kitéző Bécsi zongorák gyári áron folyvást kaphatók.

(244)

(215)

(6-6)

A cs. k. szabadalmazott patkány, házi és mezei egér, vakond és svábogár pusztító Arkánium t. gyárához Bécsben, Neubaugasse, Nr. 70. Miután önként és k. szab. arkániumát bámulatos sikerrel alkalmaztuk, kérjük hogy postafordultával még 6 szelencsét küldeni sziveskedjék. Tisztelettel maradván a cs. k. szab. neubani és burgani főnyogárak igazgatósága Stájerhonban. Valódi minőségben kapható: Kolozsvártt Folly és Hutlesnd (a főtéren), M.-Vásárhelyt Fogarasi Demeternd, Brassóban J. L. Hesshaimernél, Segesvártt és Szebenben J. B. Misselbacher és fiaínál kapható. 1 nagy bádóg 1 ft, kis bádóg 80 k. Egyes bádóg megrendelése is utánvétel mellett gyorsan teljesítetik. Ugyanott kapható citrom-kenés, egyedül szer a fagybójagok és tyúkaszem ellen, 1 tégely 60 kr.

Ingyen 300,000 sat. frank nyereségre, s a mellett 7 százalékos kamatot kaphatni a befektetett tőke után egy 1870 augusztus 1-jén 600,000 frank főnyereseménnyel lesz.

Ezen sorsjegyeket, a melyek jegyzése a tőzsdén meg van engedve, s a melyek 400 frank névértékre szólnak, évenként 12 frankot aranyban jövedelmeznek és 600,000, 300,000, 60,000, 40,000 frankos nyereseményekkel vannak dotálva, darab száma 88 o. é. frton. A bécsei kereskedelmi bank váltóirodája, ez előtt Sothen C. Ján. Bécsben, Graben 13 oly kötelezettséggel, hogy azokat 1871 július 30 kán ugyanabban az árban visszaveszi, ezen kötelezettség nélkül 86 frton o. é. árulja fennebbi váltóiroda és sorsjegyeket, és részletfizetésre, 10 forint előfizetés mellett, 95 frton bocsátja át, mely részletfizetés után mindjárt a legközelebbi húzási után egyedül játszhatni az összes nyereseményekre. (305) Sothen C. János, Bécsben.